

At være eller ikke være 'sort' en samtale med rapperen Per Vers

Birgitte Stougaard

Per Uldal er bedre kendt under kunstnernavnet *Per Vers* eller blot *Per V* og er en af Danmarks absolut fineste rappere, både hvad angår lyriske sprogspil og såkaldt freestyle og battlerap. Han er opvokset i den sønderjyske by Gram og flyttede efter studentereksamen til Århus, for at være tættere på resten af trioen Sund Fornuft, som havde lavet musik gennem gymnasietiden trods placering i hhv. Sønderjylland, Århus og Aalborg. Gruppen udgav 2 albums og hittede bl.a. med nummeret *Zen Midt I Centrum*. Han vandt desuden i 2000 og 2001 den berømte MC's Fight Night freestyle-rap-battle-turnering og trak sig ubesejret tilbage. Han regnes i dag stadig som Danmarks bedste freestylrapper. I 2005 udgav Per Vers sit første soloalbum *Vers 1.0*, som bl.a. indeholdt singlen *Black Power*, en hyldest til hiphop og sort kaffe. Udover at have været produktiv i studiet og udgive en CD på gadeplan årligt siden da, er han den mest turnerende danske rapper nogensinde med over 1500 optrædener siden årtusindskiftet.

Denne tekst er skrevet på baggrund af en samtale med Per Vers og tager sit udgangspunkt i forholdet mellem dansk rap og globalisering i relation til kunstnerisk praksis. I en mere gængs videnskabelig sammenhæng ville man i den forbindelse efter al sandsynlighed have diskuteret etnicitet, politisk og social marginalisering og globale strømningers sammenhæng med den enkeltes hverdagserfaringer, så som oversættelser eller transporter af kulturelle koder.¹ Det er sådan set nøjagtig hvad jeg talte med Per Vers om, men ikke på et overordnet akademisk niveau. I stedet tog vi udgangspunkt i Pers egen kunstneriske praksis og talte om hvad der driver ham.

¹ Som det fx sker hos James Lull, når han taler om genfortællinger af globale strømninger i lokale kontekster som reterritoriseringsprocesser, hvor nye eller fremmede udtryk over tid bliver indoptaget, *indegeniseret* eller hjemliggjort (Lull, James (1995): *Media, Communication, Culture*, New York: Columbia University Press).

Allerførst synes jeg vi skal lade ham selv få ordet – godt nok i en slags afglans på skrift, men i rappen *Black Power* fremvises det på fineste vis, at der er noget interessant på færde i relationen mellem en dansk og amerikansk rapkontekst:

Per Vers: *Black Power* (2007)

Det går on & on, jep, jeg ligner en orne
med tics i mit fjæs klokken seks om morgenen
Jeg ska' ha' kaffen og ha' straffet toilettet
og indtil da: ro på settet!
Jeg er ikke en morgenstjerne, men la' mig indta'
en lille swut så får jeg reflekser som en ninja
Hjerneceller bli'r til kampklare tropper og
får øjne så store som kaffekopper
Klar til at møde den rå virkelighed
ingen fløde, bare Blå Cirkel lige ned
I løgneren, fordi så får aben øjne
og så kører det gamle maskineri upåklageligt endnu et døgn
Det 'kampen for at vågne op (aaaah!)
det 'dampen fra en kogende kop...(kaff'!)
For latte og au lait er ikke groovy
"it'll take a black one to move me"
"Jamen den er swut, og gu'er, og den ha' wi sjælw lau't..."
den ska' være sort, fløde og sukker det er sellout
Sort som en panter, sort som slanter
tjent på sort arbejde, og sort som Knight Rider
Sort som piloten i en Tie Fighter
sort som pletterne på Pongo
Sort som alle andre end Tintin i Congo
sort som en afro, så sæt den kaff' på!

[Black Power!]

Jeg 'en hvid mand fanget i en hvid mands krop
men jeg har en sort sjæl så hæld det op
Jeg hælder og bæller lige indtil jeg ska' schlafen
ved godt hva' jeg vælger hvis det 'konen eller kaffen
Alt det gas om at det er gift, det er gas
det får mig på toppen som et skilift-pas
Og når jeg får en sæk...retær
står der kun én ting i hendes skema: "Hent kaffe til mig!"
Og når folk ringer si'r hun "Fuck a!"
han er midt i en af de fem daglige bønner vendt mod Mokka!"
Men indtil det sker, er det en selvhenter
jeg består af fire elementer:
Det 'kvart kød, kvart knogler og to kvarter kaffe

så 'jeg oppe at køre som en heldig blaffer
Når jeg ska' være på i 24 timer ligesom Jack Bauer
Det' Black Power

Intro

Jeg er på vej fra Københavns hovedbanegård over Langebro for at møde Per Vers på hans bopæl, da der tikker en sms ind. Er jeg der til tiden, vil han vide. Ja, for han har lige et lille problem i Silvan med noget træ, der skal måles af til en børneseng. Så han vil gerne mødes med mig på sin stamcafé i stedet, og han bliver lidt forsinket. Rappere får, attitude eller ej, altså også børn og bliver Silvan-ramte i 30årsalderen.

Per Vers er dansk raps førstemand inden for freestyle og ekvilibristiske ordspil og vores samtale tager udgangspunkt i hvilken rolle globalisering spiller i hans egen kunstneriske praksis. I flere af sine tekster arbejder Per Vers eksplicit med det afroamerikanske som et forbillede, han både længes mod og leger med – fx i nummeret ”Black Power”, som citeret. På projektet ”Kinski” (2009) siger han fx (med stærkt jysk accent) ”Det sgu svært når man godt vil være sort – skosvært (sgu svært)– det need(j)eren (negeren)[...] min far sagde du kan blive til noget sort [...] livet er ikke Lut(h)er King når man er hvid som talkum”. Og til sidst i rappen lyder det: ”Danske rappere vil være negermusikanter” (<http://www.kinski.dk>).

Gram og grooves

Før jeg når frem til at spørge mere indgående til hvordan man kan tematisere det 'sorte' beder jeg Per Vers om at beskrive, hvordan hans interesse for rap opstod og hvordan hans relation var til de amerikanske forbilleder:

Han siger: ”Det skete med en barnlig enkelhed – jeg tænkte simpelthen forbavsende lidt over at det skulle være et problem at der var en fysisk afstand. Den fysiske afstand eksisterer ikke når du sidder med hovedet nede i højtalerne eller i en walkman – jeg følte netop at der var en instinktiv samhørighed eller nærhed i det her udtryk, som jeg kunne relatere til. Jeg ved at det første rap jeg hørte, som var amerikansk rap, det har jeg simpelthen ikke forstået pga. mine manglende engelsk-

kundskaber. Det været en indledende fascination af lydbilledet og energien – og så var det jo der i 12års alderen, hvor jeg rent faktisk fik engelskundervisning. Allerede med min første engelsklærer havde jeg anlagt en række vaner gennem min musik og vi skulle skændes om, om det var engelsk eller amerikansk vi talte, og hun gav mig lov til at sige ain't i stedet for isn't, men så skulle det bare være konsekvent. Den fascination blev så ret hurtigt fulgt af, at jeg selv begyndte at skrive på dansk – fordi jeg hørte MC Einar. Så indlysende det end kan forekomme (at rappe på dansk) så er det stadig en ide, der skal plantes, og det blev den så, da den allerførste danske rapplade kom ud". (i 1988).

Her indskyder jeg, at det er ret interessant med dansk rap, at den først slår igennem, da den opfindes på modersmålet – det forholder sig fx anderledes i Norge og Sverige, hvor der går meget længere tid før der kommer en egentlig modersmålsrap. Til gengæld er der en rapscene på engelsk i vore skandinaviske søsterlande, der har en lidt længere kvalitativ holdbarhed.

Jeg spørger om det var freestyle, der fra starten tændte den unge Per Vers.

Per svarer: "Jeg opdagede det ret hurtigt – jeg havde ligesom et år, hvor jeg bare skrev tekster for sjov – og så fandt vi ud af at vi kunne optræde til et skolebal. Og et år senere kom der en landsdækkende rap-konkurrence til Haderslev tæt på hvor jeg kommer fra, og der tog jeg ud og deltog. Alle optrådte med hjemmeskrevne tekster. Allerede året efter oplevede jeg så første gang at nogen freestylede. Og det, sammen med oplevelsen af at man ikke behøver at rappe på amerikansk, slog ligesom benene væk under mig. Det var de to indledende åbenbaringer".

Jeg spørger: "Hvordan betragter du forholdet til din brug af det amerikanske hiphop sprog – du bruger en række stereotyper, men vender og drejer dem – fx i "Black

Power” hvor du bruger ’sort som en afro’, ’sell out’ etc. Er det noget du gør meget bevidst?”.²

PV: ”Som et rigtig klichéfylt kunstnersvar, så er det jo ikke bevidst i processen. Det er lystbetonet. Jeg tænker tanker hele tiden, og det der kommer ned på papir er det, der har enten en humoristisk, rytmisk eller æstetisk kvalitet for mig – helst alle tre ting. ”Black Power” er et typisk eksempel for mig, idet den er opstået over lang tid – det er måske et helt eller to års langsom notering af fede ordspil, referencer og ideer. Jeg er altid endt med at lave noget med et ret højt niveau af kompleksitet eller i hvert fald af detaljer. Det er ret få, der i hver eneste linje har referencer til et andet populærkulturelt fænomen eller til andre subuniverser. Det er det jeg tænder på. Når det bliver godt så er det fordi det fungerer på flere planer. Jeg har lige siddet og læst en tekst, der hedder ”Bæltestedet” (af Jakob Schweppenhäuser red.), som priser ”SuparDejen” som den største danske rapper nogensinde pga. de lukkede ordspil. Der er ingen budskaber – det er ren modellering med sproget. Der kræver jeg så, på en eller anden magisk måde, at det skal være begge dele. Der skal både være sprogmodellering, alle de her ting man kan dykke end i, fascineres af at opdage og grine af, men det skal også pege ud på hvad det er, der bliver sagt”.

Her indskyder jeg: ”Nu taler du om at det er den æstetiske, rytmiske leg, der fascinerer dig mest. Du siger fra starten i dag at det er energien, der tændte dig, stilen i virkeligheden, der satte dig i gang og på sporet af din karriere. Flowets betydning, er det noget i som rappere lægger rigtig meget vægt på – hvordan man flower og ligger på slaget?”

PV: ”Det er jo hele vores værktøj. Der er enkelte der har elementer af sang og tonalitet, men de fleste af os har og bruger udelukkende stemmens spændstighed rent rytmisk. Hvor man ligger på beatet og det faktum at raptekster mister langt over halvtreds

² Her kan man igen indskyde en henvisning til James Lull’s ideer om hvordan rappens koder kommer til syne og i brug i et globalt flow, hvor der sker en reterritorialisering, altså hvor danske rapper på den ene side importerer amerikanske sprogfænomener, men samtidig, som vi ser det i *Black Power*, i processen gør dem til sine egne.

procent når de bliver skrevet ned. Analyse af det nedskrevne ord giver kun mening for mig som et supplement. Når man har hørt det og bagefter vil dykke ned i det”.

BS: ”Scweppenhäuser betoner også det lydlige aspekt, men jeg synes han nedtoner forholdet mellem flow og beat. Er der ikke også en spænding der, der er vigtig?”

PV: ”Helt vildt vigtig. Det er jo det, der gør om det er spændende eller ej. Det fascinerende er at man kan tage den orale tradition og lave noget, som ikke er digtoplæsning overhovedet. Rap er i familie med sang, men alligevel tager du det centrale ved sang væk, nemlig melodierne. Og selv om du fjerner sådan en kerneværdi, så kan vi stadig – her efter tredve års rapmusik – blive ved med at finde nye måder og nye detaljer. Det er ligesom et uudtømmeligt lager”.

BS: ”Hvad er god stil?”

PV: ”Det er en følelse. Jeg kan ikke forklare dig hvorfor Johnson er en fed rapper, det skal høres – og hvis man læser teksten udenfor sin musikalske kontekst så virker det måske totalt mærkeligt at jeg fremhæver ham frem for andre. Men det gør jeg – hans styrke er først og fremmest flowet, musikaliteten. Det er jo en sanseoplevelse frem for en intellektuel oplevelse”.

BS: ”Johnson ligger rigtig langt tilbage på beatet – han strækker den spændstigheden mellem flow og beat så langt som man næsten kan? Det synes jeg også, du benytter dig – den der laid back feeling – er det den, der gør rap interessant at lytte til?”

PV: ”Det er ligesom én stil – laid back følelsen er helt klar en måde, og det er også en måde at komme væk fra dansk rap syndromet, som er meget firkantet.” Her indskyder jeg om han godt vil uddybe. Per svarer: ”MC Einar er ligesom dansk urrap, så når folk de begynder at rappe i 2010 – så rapper de i starten lige så rytmisk simpelt som MC Einar. Nogen kan kopiere stemmeføringen fra Suspekt eller Johnson, men rytmisk

kan de ikke starte direkte i Suspekts eller Johnsons eller mine fodspor, så er det stadig Einar anno 1988 - man skal åbenbart starte med det.”

Rap, 'skills' og fællesskaber

BS: ”Har man samme problemstilling i USA – er det ikke også forestillingen om rappen i 70'erne i en romantiseret udgave, der fortsat spøger?”

PV: Jo, men det er der bare ikke nogen der dyrker mere. Der er selvfølgelig nok nogle få undergrundssoldater, men langt de meste af de kaskader af rap, der kommer fra USA er meget kommercielle i deres tilgang og mimer de nyeste hits og de nyeste trends. Jeg kan huske at for 10 år siden da jeg var i NY første gang, der var Down South blevet dér, hvor det skete, og det var dem der solgte mange plader – og så var der kun Down South rap i NY – det trækker ikke på nogen lange traditioner. Det trækker på det nye hotte. Og der er sket en udvanding i forhold til at de rappere man hører i radioen er blevet så meget mere simplificerede end det rap, jeg lærte at kende i 89. Før der kom kommercielle interesser havde man ligesom et støt stigende teknisk niveau. Man blev hele tiden bedre, vi bliver hele tiden vildere. Det var ligesom supermandsrap. Virkelig svært at kopiere og efterligne. Og alle var meget optagede af at man måtte ikke efterligne. Man skulle ikke gribe mikrofonen, hvis man ikke havde noget nyt at byde på – noget andet end det, der allerede fandtes.

Meget rap idag er allermest i familie med dance, som er noget af det, der ligger længst fra hvad jeg sætter pris på – det skal bare gå lige ind i krybdyrshjernen – og det er fedt nok at dit omkvæd ligner det der var et hit sidste måned med halvfems procent - for så er det stadig nyt, men nemt.”

BS: ”Så du mener at forestillingen om 'skills' er røget ud?”

PV: ”Den bliver dyrket af nogen – den bliver dyrket af alle dem, som jeg ser op til og respekterer og bliver inspireret af, men de er frustrerede, fordi de føler at der er kommet en kæmpe industri og en kæmpe mediebevågenhed på alt muligt andet. Som

bare vil have at man har gået meget i fitnesscenter, at man har et nemt omkvæd og at man siger de rette dumme ting.”

BS: ”Hvordan er det med dansk rap – ser du den samme tendens? En øget global kommercialisering, der bevirker at der kommer meget mere metervare ud?”

PV: ”Man kan måske dårligt komme i kontakt med hiphop hvis man ikke har en global bevidsthed.

Jeg kom så tidligt i gang, så jeg følte forbindelsen før man talte om globalisering. Definitionen på en subkultur er vel netop at man føler sig tættere forbundet med et kulturelt fænomen end man gør med sin nationalitet eller sine tilfældige fysiske omgivelser. Jeg var vældig forelsket i den her ide om vi hiphoppere vi er en nation og vi er forbundet. Det er noget du kan vælge at bekende dig til. Så det er ligesom en multinational indgangsvinkel til det, ikke. Det går hen og bliver overnationalt. Hvis du som muslim går hen og genopdager dine muslimske rødder bliver det også vigtigere end dit fysiske tilhørssted.” Dette er fx hvad den svenske antropolog Ove Sernhede kalder for hiphop nationen; at man føler sig stærkere forbundet med og forpligtet på et hiphop fællesskab end på andre typer af fællesskaber, fx arbejdsmæssige og/eller familiære.

BS: ”Ser du en øget kommercialisering i DK også gennem de sidste 10 år. Er der stor forskel på dem, der kommer ’nedefra’ og ikke vil være en del af mainstream?”

PV: ”Det har der altid været nogen, der ikke VIL være mainstream, mens andre mener at det er da vel nok pubertært ikke at ville blive hørt. Det kan man møde på ethvert onlineforum og inde i det er der en masse subdiskussioner – at nogen forveksler høje idealer med manglende udvikling. Hvis bare du har et nummer med scratch i omkvædet, der handler om graffiti, så er du helt sikkert virkelig ’real’, selvom det lyder fuldstændig som noget, der kunne være lavet for ti år siden, og det er helt misforstået i mine øjne og ører.

Der er et paradoks gemt i at man skal kende sin historie, man skal bygge ovenpå de originale dyder, men en af de originale dyder er at man også hele tiden skal udvikle sig. Det handler meget om bevidsthed. Der er en masse ideer om at man faktisk har en pligt over for en eller anden uigennemskuelig hiphop-gud, eller en eller anden kreds på 500 mennesker fra midt-70'ernes Bronx, som man aldrig har mødt eller snakket med. Man har fået overleveret noget. Og alligevel så lægger det sig som et grundlag, og man er et dårligt menneske hvis man forråder det grundlag.”

BS: ”Har du det sådan?”

PV: ”Nej, det må jeg ikke have. Det er forkvaklet.”

BS: ”Er det hiphopkulturens ’svøbe’. Du har lige beskrevet hvordan du egentlig havde det sådan som ung?”

PV: ”Jo, jo. Det var en vigtig naturlig kamp. Det føltes essentielt at komme ud og fortælle hvor fantastisk denne her kultur den var. Det var den bedste musik, der nogensinde var lavet, ever i historien. Man skulle da være et skarn hvis man ikke var ambassadør for det, ikke. Men der er nogle mekanismer i det, der kan blive forældede, der kan blive tørre så de begrænser dig i stedet for at være et rigtig fedt pejlepunkt.”

BS: ”De stivner?”

PV: ”Nu har jeg lavet tekster i 15 år – og tænker på det hver dag mange timer – det skal være af lyst – vi skal ikke gøre det af pligt. Kristne skal ikke gøre gode gerninger af pligt, men af lyst. Det skal virke indlysende, det er det naturlige at gøre. Vi kunne ligeså godt gøre ondt, men vi vælger noget andet, ikke. Ikke fordi der kommer et lyn eller du kommer i helvede. Det er jo faktisk oppe på det plan – hvorfor gør man ting. Det bliver sådan en tvangstanke om at det gør mig rigtig. Hvis jeg holder mig væk fra at gøre a, b og c, men gør d, e og f – det kan være sådan noget som at ”der ikke må være sang i omkvædet. Det er noget de andre gør – det er et billigt trick”. Eller ”Det

må ikke handle om sex – det er et billigt trick, noget de andre gør”. Det bliver bud – du må ikke, hvilket jo faktisk er voldsomt skørt. Og så kan man så have en masse idealer om hvad ens kreative brændstof må være, mens det måske i virkeligheden er noget helt andet. Der kan ligge en hel masse andet inde i en, som aldrig får lov til at blive formuleret fordi det ikke kan passe sammen med det, man blev forelsket i som teenager. Det er en lang diskussion.”

Denne snak om dogmer overfor nytænkning er åbenlyst en kompliceret affære – også for Per Vers. På den måde at forstå at han på den ene side bruger religiøse metaforer til at beskrive forestillingen om at 'gøre det rigtige' og taler om sit møde med freestyle og rap på dansk som en åbenbaring, mens han samtidig afviser denne forestilling som en stagnering, fordi man hele tiden skal flytte sig og tænke originalt og nyt. Hiphopsproget må ikke stivne. Disse to diskurser blander sig og støder sammen, også når Per Vers skal beskrive sin kunstneriske praksis. Der er ingen tvivl om at der er noget på spil her. Vi lader den ligge.

Periferi og modstand

BS: ”Kan man sige, at det der med at komme fra provinsen, hvor man kun kunne køre rundt på sin puch maxi i to rundkørsler, det har faktisk været et kreativt brændstof for dig?”

PV: ”Absolut.”

BS: ”Det beretter du jo rigtig ofte om når du er ude og optræde. Hvordan du måtte arbejde hårdt for at få frembragt nogle loops på et kassettebånd, som man kunne rappe til. På den måde er der virkelig sket meget med teknologien – dengang skulle man kæmpe for det, hvilket måske også er med at understrege den forestilling om, hvor autentisk hiphopkulturen forstod sig selv i starten. Der var modstand - man skulle fx selv tage fra provinsen til København og finde de få butikker, der havde de rigtige plader. Der er en anden tilgængelighed nu.”

PV: ”Ja, nu er det hele der hele tiden – det som jeg skulle søge efter. Det er tilgængeligt, men så forsvinder der noget i den samme proces.”

BS: ”Så skal man finde sit brændstof et andet sted. Måske er det kampen hele tiden? Nok har hiphop altså været en global strømning fra starten, men grundlaget for dette flow har forandret sig gennemgribende over de sidste 20 år. Hiphoppen har en forkærlighed for periferien – at være på randen enten i relation til sted eller til sociale positioner i samfundet – eller begge dele – har altid været et kunstnerisk varemærke og har leveret både æstetisk værdi og kreativ energi til udtrykket.”

Jeg fortsætter med at spørge til denne globale strøm af kulturelle diskurser.

BS: ”Indenfor globaliseringsteori taler man om hvordan fænomener flytter sig og indoptages i andre og nye kontekster – der er rap jo virkelig et ærkeeksempel. En afroamerikansk kultur, der nu findes i hele verden. Her taler man om at, i begyndelsen er udefrakommende kulturelle udtryk fremmede i en given kultur, men at der løbende sker der en naturalisering, hvor udtrykkene over tid glider ind og forarbejdes og herved bliver en del af ens eget sprog, fx beskrevet hos en teoretiker som James Lull. Jeg tænker i den forbindelse, at den måde du bruger de amerikanske stereotyper på i den grad synes at være blevet naturaliseret. Dine ordspil vidner om en meget stærk dansk sprogfornemmelse, hvor hiphoppens koder har gennemgået en proces og bestandigt bliver modelleret. Kan du se en udvikling i din egen praksis i den forbindelse? De afroamerikanske figurer – oversatte dem mere direkte, da du var en stor knægt?”

PV: ”Som teenager er det naturligt at have en outsider identitet og finde en styrke i det. Det er en dejlig beskyttelse. Jeg er hiphopper, det er der ikke nogen af jer andre der er, så jeg bestemmer selv hvad det vil sige. I kan ikke anklage mig for at være forkert, for det er mig der ved det, I aner ikke en skid. Det er en dejlig fæstning. For mig var det sådan at den der tilegnelse det ligesom er en vedblivende proces, at det må ikke være en nødvendighed at være anderledes end alle andre, at der er noget der kun

er mit. Det er jo en følelse som mange hiphoppere er gået igennem og brokket sig over løbende – at nu er det ikke længere mit eget. Nu mener alle noget om det her, og de mener alle sammen noget forkert. Og på samme måde så har jeg nogle værdimæssige kampe.”

BS: ”Hvordan arbejder du? Lytter du til amerikansk rap?”

PV: ”Ja, stort set kun. Den primære inspirationskilde er den originale tanke. Den helt grundlæggende gode ide og den kan lige så godt blive præsenteret i en gammel science fiction roman, som i det medie, der ligger tættest på mit eget, rap, men på et andet sprog. Faktum er at langt hovedparten af rapmusik keder mig jo. Det er et fåtal af artister, der ligesom har noget særligt, som gør det værd at lytte efter.”

BS: ”Er det dem, der ligesom dig vil sige noget, men sige det på den rigtige elegante, komplekse måde?”

PV: ”Ja, og som har en kunstnerisk vision og som har et tydeligt ideal – at præstere det bedste. Det er det jeg føler at der er så mange der ikke gør. ”

BS: ”Er det stadig energien, der er vigtig for dig. Den originale tanke i forbindelse med det gode ordspil – det er den kombination, du selv går efter?”

PV: ”Helt klart.”

'Blackness'?

Her tager jeg mig endelig mod til at stille ham det lidt delikate spørgsmål: ”Vil du gerne være sort?”

PV: ”Jamen, det taler vel meget for sig selv. Det beskriver, at når man kun har sorte idoler, så føler man sig tættere på det end på den omgivende kultur, og man får

ligesom et naturligt distanceret forhold til dansktop og pølser. Fordi man ved at der er noget, der er væsentligt mere livgivende.”

BS: ”At være sort er jo også noget med at være sat udenfor og at være i opposition. De, der indtager den position i dansk rap er vel fx den selvudnævnte perkerrap, og de bruger det vel på en anden måde. For mig at se bruger du hele tiden det ’sorte’ som en leg. En leg med identitet og autenticitet og med sprog. De, der indtager en ’sort’, marginaliseret rolle i dansk kultur, bruger det jo på en helt anden måde end du gør?”

PV: ”Ja, det er min måde at gøre oprør mod de der roller (eller stereotyper). Om man skal være i opposition eller om man ikke skal være i opposition. Jeg føler ofte at folk fanger sig selv med deres selvopfattelse.”

BS: ”Kan man sige at du hele tiden prøver at bearbejde de forestillinger, der måtte være om dig og om kulturen.”

PV: ”Det er mit oprør nærmere mod en bestemt opfattelse eller attitude. Jeg hører mange fuckfingre, som ikke har nogen modtagere, det er bare for at gøre det. Vi ved ikke rigtig hvem det er til, men så er der andre der har den her vrede, ufokuserede rastløshed, så kan man mærke den sammen. Sådan et oprør siger mig lige så lidt som det helt ufarlige, hyggelige, sikre musik fra den anden fløj. Det kan give en energi, men ikke en inderlig, sand energi. Men der er mange der laver musik der ikke kan forsvares intellektuelt, men som alligevel kan være god som energiudladning, som proces, som statement. Og det er måske uforståeligt for hjernen, og netop derfor god kunst – eller i hvert fald en acceptabel taktik, for kunst er altså ikke nødvendigvis funderet tankevirksomhed – det kan det være, men det behøver det ikke at være.”

BS: ”Men kan man sige at du gerne vil være sort som kunstner? I amerikanske forestillinger er ’blackness’ meget ofte knyttet til det marginaliserede, til at stå udenfor og være i opposition – altså noget der angår sociale forhold og rettigheder eller mangel på samme. Det er som om du flytter denne figur, som om den transformeres til

mest at handle om energi, kunstnerisk vision, rytmisk fornemmelse. Er det i virkeligheden sådan du gerne vil være sort?”

PV: ”Du har ligesom fundet en definition – og den kilder egentlig meget godt – det kunne vel se meget godt ud i en artikel – det er den måde Per V han er ’black’ på – men på en måde, så opløses det, hvis jeg giver dig ret.”

BS: ”Bare for et sige – at det at være sort handler måske – for dig – lige så meget om nogle æstetiske greb og fornemmelser end om en oppositionel selvforståelse.”

PV: ”Ja måske, men jeg vil ikke sige ja. Ud fra en generel mistænksomhed i forhold til definitioner. ’Blackness’ som noget ’white phds’ de snakker om....”

BS: Her indskyder jeg – ”Bare lige for at præcisere, så er langt de fleste af de akademikere, der skriver om ’blackness’ i USA faktisk selv sorte – de kobler det både til en social situation, men i høj grad også til en ’sort’ oral tradition, om sort retorik etc, som jo også er æstetisk. Perkerrappen (som de danske rappere fra fx Århus V’s ghettolignende kvarterer kalder sig selv) er vel et forsøg på give stemme til et ’black community’ i en dansk sammenhæng, men med meget fokus på det oppositionelle, som du lige selv talte om – fuckfingere uden klare modtagere?” PV: de sorte var en minoritet i US, de brune er i DK” – BS: ”Perkerrapperne sælger sig selv mest på at være sure på alle og er vel ikke så sofistikerede?”

PV: ”Det kører jo i cirkler. Min anke imod en masse moderne rap er jo, at det ikke er sofistikeret, men definitionen på gaden er, at det ikke er sofistikeret, så hvad fanden er det vi vil. Det originale, oprindelige var også hamrende usofistikeret på sin vis. Det handlede om fest og ikke om særlig meget andet.”

BS: ”Men det handlede vel også om at være dygtig og at kæmpe mod hinanden, så på den måde har de håndværksmæssige ting vel altid været vigtige – et retorisk setup?”

PV: ”Ja, og det er så blevet afløst af attitude. Kampen bliver på attituden.”

Globaliseringen er et vilkår, der uden tvivl altid har været helt afgørende, når man er dansk rapkunstner. Samtalen her har peget på, at denne globale kulturelle strømning altid er i bevægelse, at den ikke bare er ensrettet, men at de kulturelle koder, der hører rap og hiphop til, bestandigt bliver bearbejdet og bøjet i kunstneriske som i sociale sammenhænge fra det indre København via Gram til N.Y. Vi forlader Per Vers for denne gang midt i en diskussion, der på ingen måde synes afsluttet, men som har afsløret, at det at være ’sort’ både er uafklaret og noget der står til forhandling – også i dansk rap – ”Livet er ikke Lut(h)er King når man er hvid som talkum”.